

Glasnik Društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu 1(1990)

Documentary material / Dokumentarna građa

Publication year / Godina izdavanja: **1990**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:252:799816>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-15**

Sveučilište u
Zagrebu

Repository / Repozitorij:

[Universty of Zagreb Archives - UNIZG Archives](#)

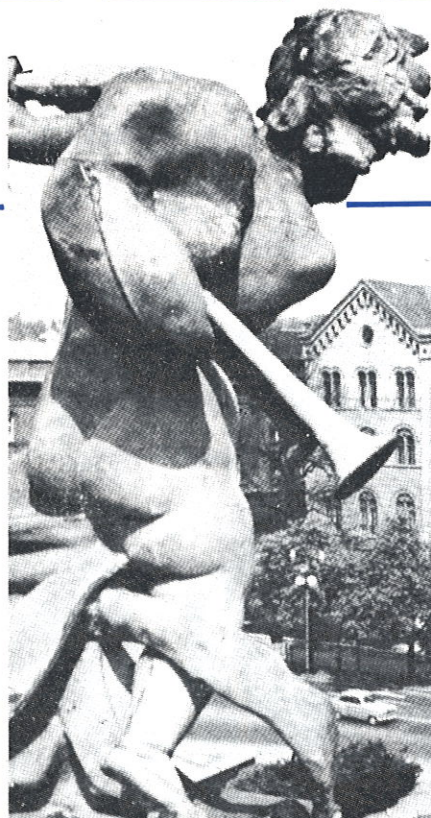

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Almae Matris Alumni Croatica

Glasnik Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

Zagreb, ožujak 1990.

Sveučilište u Zagrebu na svečanoj sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća i Skupštine Sveučilišta, održanoj 19. listopada 1989. na Dan Sveučilišta (Dies Academicus), o 320. obljetnici Sveučilišta, donijelo je na prijedlog rektora slijedeću

ODLUKU

o osnivanju Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu

1. Osniva se Društvo bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu (lat. Almae Matris Alumni, skraćeno AMA), sa sjedištem u Zagrebu.

2. Svrha je Društva: povezivanje bivših studenata i diplomanata, kao i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu, radi promicanja ugleda i dobrobiti Sveučilišta, okupljanje na sastanke, tečajeve, seminare ili predavanja, međusobno obavještavanje, pomoć i podrška razvojnim programima, odavanje priznanja, popularizacija znanosti i promicanje hrvatske kulture i jezika, pismenosti i svake druge djelatnosti koja bivše studente i diplomante povezuje u skladnu zajednicu Almae Matris Alumni.

3. Članovi Društva mogu biti redovni, počasni i članovi prijatelji. Redovni je član osoba koje je studirala redovno ili na poslijediplomskom studiju, ili je najmanje jedan semestar bila upisana na Sveučilište u Zagrebu. Počasni je član osoba koja je osobito pri donijela Sveučilištu ili Društvu AMA, a takvom je proglasi Skupština Društva. Prijatelj Društva je osoba koja prihvaća i zalaže se za ciljeve Društva i Sveučilišta u Zagrebu.

4. Prvim počasnim članom i doživotnim počasnim predsjednikom imenuje se akademik **Vladimir**

Prelog, bivši student, profesor i počasni doktor Sveučilišta u Zagrebu, dobitnik Nobelove nagrade.

5. U mjestima izvan sjedišta Društva, 25 ili više bivših studenata i diplomanata Sveučilišta u Zagrebu može osnivati ogranke, klubove, sekcije, klase (prema godinama studija, diplomiranja ili prema struci), ili se u drugim oblicima okupljati u zemlji ili inozemstvu, mjestima, regijama, zemljama ili na kontinentima, uz uvjet da prihvaćaju ciljeve Društva.

6. Sveučilište će početi sustavno prikupljati podatke i nastojat će ostvariti suradnju sa svojim bivšim studentima i diplomantima u zemlji i svijetu, posebno se zanimajući za znanstvenike i nastavnike koji djeluju na drugim sveučilištima i znanstvenim institucijama.

7. Prva Skupština, koja će donijeti Statut i izabrati rukovodeća tijela, održat će se najkasnije 19. listopada 1990. na Dan Sveučilišta – Dies Academicus 1990.

8. Poslove društva do prve Skupštine obavljat će Kolegij Sveučilišta (rektor, prorektori, predsjednik, potpredsjednici Skupštine i tajnik Sveučilišta), u svojstvu Inicijativnog odbora Društva bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu.

POVRATAK KORIJENIMA

Almae Matris Alumni Croatica! Hrvatsko društvo diplomanata, evo, dobija svoj list. Nulti broj novoga glasnika, novog Društva starog Sveučilišta. Mi, koji imamo tradiciju, nismo, kao ni drugi u kontinentalnoj Evropi, njegovali posebne oblike povezivanja i organiziranja onih koji su jednom studirali na našem Sveučilištu. Sveučilište nije brinulo o svojoj djeci, svojim potomcima i izdancima. Puštalo ih je u svijet, neka se snađu. *Universitas Studiorum Zagrabensis* dalo je više od 200.000 diplomiranih stručnjaka, a studenata je bilo još mnogo više. Samo nakon Velikog Rata diplomiralo ih je više od 150.000, magistriralo nekoliko desetaka tisuća, doktoriralo gotovo 8000. Gdje su oni sada? Na Sveučilištu ih je ostalo više od 4000. Ali gdje su ostali? Čime se bave? Misle li na svoju Almu Mater, sjećaju li se nje? Pamte li je po dobru ili zlu? Zapjevaju li sa svojim kolegama *Gaudeamus igitur*? U nas je tradicija okupljanja onih koji su završili neku školu završavala s maturalnim razredom. Poznato je okupljanje s nastavnicima, uz sve rjeđe skupljanje i sa sve manje onih koji dolaze. Jer neki su u međuvremenu zauvijek otišli.

Ideja povezivanja onih koji su zajedno studirali i diplomirali danas je snažno razvijena u anglosaksonskim zemljama. Vjeruje se da Stanford, Yale, Columbia ili Harvard ne bi bili tako moćni da iza njih ne stoji velika ljubav njihovih bivših studenata, koji su organizirani u snažne *Alumni Assotiations*. Oni dolaze na sastanke jednom godišnje ili češće, primaju časopis *Alumny*, prate što se zbiva na *Almae Matris*, pomažu savjetom, poklonom, novcem, jer im se to odbija od poreza (*tax didactable*). Ponose se svojim sveučilištem, nose kravate ili šalove u bojama svoje univerze, beževke, zastave, naljepnice, knjige s popisom diplomanata po klasama. Vraćaju se na svoj fakultet. Pomažu mladim talentima, primaju ih na posao, savjetuju, omogućuju im praksu. Tako je u svijetu. A u nas? Svaka ideja ima svoj put do ostvarenja. Ova naša, o osnivanju Društva bivših studenata Sveučilišta u Zagrebu, rođena je jednog vrućeg, lijepog lipanjskog dana u Draganiću, oko 30 kilometara južno od Zagreba. Na Ribnjaku Poljoprivrednog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje se, na moj poziv, okupilo tridesetak istaknutih profesora i drugih prijatelja. Htio sam provjeriti neke svoje ideje i dobiti od njih nove. Za proslavu 320. obljetnice htio sam pripremiti program inovacija, ne bismo li izišli iz duboke krize i teškoća u kojima se zateklo Sveučilište i znanost, kao i društvo u kojem živimo. Bili su tu, od domaćina, **prof. Tomić**, **prof. Karoglan**, odazvali su se kipar **Sikirica**, pjesnik **Tadijanović** (koji nam je ispričao da je imao tri indexa našeg Sveučilišta), slikar **Paro**. Došao je i **prof. Žarko Dolinar**, svjetski putnik i profesor, veterinar, anatom (koji se, ne bez razloga, vrijeđa kad u Enciklopediji čita da je sportaš, što je istina jer bio je i svjetski prvak, ali značajnije mu je (danas) to da je poznat profesor na više svjetskih sveučilišta). Žarko je žarko podržao ideju da se počnu graditi mostovi prema našim bivšim studentima te potom zaključismo svi da je potrebno pristupiti osnivanju Alumni društva, i galerije Sveučilišta, i

centra za izučavanje Sveučilišta, i zajednice suradničkih organizacija, i zaklade za obnovu i modernizaciju Sveučilišta, i prirediti izložbu najistaknutijih djela hrvatske znanosti iz fundusa Nacionalne i sveučilišne biblioteke. Bila je to brain storming session, u kreativnoj atmosferi, u skladu s prirodom, na prostoru jedne od članica Sveučilišta.

Dies Academicus 1989. Prvi put u svojoj dugoj povijesti slavimo Dan Sveučilišta. O 320. obljetnici. Tražimo putove za obnovu i razvoj Sveučilišta. Novu sliku o Sveučilištu i znanosti. Na svečanoj sjednici zaključujemo i to da se osnuje Društvo bivših studenata i prijatelja Sveučilišta.

Piše:
Dr. Zvonimir Šeparović,
rektor Sveučilišta
u Zagrebu

U novoj zgradi Elektrotehničkog fakulteta u Zagrebu, koju je otvorio **inž. Ante Marković**, predsjednik SIV-a i diplomant tog Fakulteta, održana je svečana sjednica Znanstveno-nastavnog vijeća i Skupštine Sveučilišta. Došli su svi rektori naših i mnogi sa suradničkih, stranih sveučilišta, prijatelji iz Društva hrvatskih poslovnih ljudi i intelektualaca iz Toronta, na čelu s **ing. Tonyem Kikašom**, **Ivicom Zdunićem**, **Jankom Herakom** i drugima. Prisutan je i društvenopolitički vrh Hrvatske i Zagreba. Pozvani su i svi kojima se odaje priznanje: stotinjak zaslužnih profesora među kojima su **prof. Sokolić**, **prof. Guberina** i mnogi drugi koji su pronijeli slavu naše znanosti. Tu su i bivši rektori. Priznanje se također prvi put odaje profesorima koji odlaze u mirovinu. Obilježili smo i svoja dva dobitnika Nobelove nagrade: jedan od zagrebačkih Vrbika dobio je ime po Lavoslavu Ružički, a **Vladimiru Prelogu** dodijeljena je Povelja grada Zagreba i priznanje Sveučilišta, čiji je od 1952. i počasni doktor. Dodjeljuju se priznanja i najboljim studentima. Donosi se odluka o osnivanju Društva bivših studenata (diplomanata) i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu, Zaklade za obnovu i moderni-

AMA CROATICA

zaciju Sveučilišta, Zajednice suradničkih organizacija, Galerije Sveučilišta. Odata su priznanja fakultetima utemeljivačima: Pravnom, Filozofskom i Teološko-bogoslovnom fakultetu. **Dr. Josip Čurić**, dekan Teološkog fakulteta, uz zahvalu za priznanje, ne propušta oštro prosvjedovati zbog toga što je najstariji fakultet isključen pedesetih godina iz sastava Sveučilišta. Proslavu prate prijemi u Dvorima i Dvercu, kazališna predstava u HNK, otvaranje izložbe u NSB – Temeljna djela hrvatske znanstvene baštine (zamišljena kao prvi korak u smjeru velike, potpune izložbe znanstvene baštine Hrvatske, što će se pripremiti za veliku obljetnicu Zagreba). Vraćene su tradicionalne sveučilišne toge i kape...

Radna proslava bila je ipak, prije svega, prilika za analizu i dogovor o budućnosti.

Osnivanje ogranaka i klubova već je počelo. U New Havenu, SAD, na Yale Sveučilištu osnovan je prvi Klub izvan domovine. Bio je to uspjeh agilnog profesora **Ive Banca**. Dirljivo je bilo vidjeti na okupu pedesetak znanstvenika i stručnjaka iz naše sredine kako se kod Ive Banca, u njegovom dekanskom kabinetu prvi put sastaju i dogovaraju o tome što učiniti za Društvo. Izabrali su i prvog predsjednika prof. Mirjana Damašku i Izvršni odbor.

U Torontu sam, u susretima s dr. **Mihićem**, dr. **Vranićem**, **Krešimirom Ganzom**, supruzima **Benković** i drugima dogovarao osnivanje ogranaka Društva. Ideja je naišla na plodno tlo i sada smo pred osnivanjem ogranaka Društva usred jedne od naših najvećih intelektualnih dijaspora u svijetu, u prelijepom Torontu. Pripreme teku i u Montrealu, na MacGillu, gdje su prof. **Pađen** i prof. **Krnjević**. Na dalekom zapadu Kanade, u Vancouveru, imamo također brojne diplomante iz Zagreba, voljne da se okupe i organiziraju.

U dalekoj Australiji na Macquarie University, prof. **Luka Budak**, a u Hrvatskom centru St. Johns Park, prof. **Gracijan Biršić**, rade na organiziranju ogranaka Društva.

U Frankfurtu dr. Zamlić radi na osnivanju jednog od prvih ogranaka u Europi. Dr. **J. Lucić** i dr. **Z. Prister**, uz druge, uspjeli su organizirati i osnovati Hrvatsko-europsko društvo kojemu je cilj »njegovati

nje hrvatsko-njemačkih odnosa i, u okviru europske integracije, promicanje hrvatsko-europskog sporazumijevanja na kulturnom, znanstvenom i socijalnom polju«. Može se očekivati da će to društvo osnovati sekciju AMA Croatica, ili promicati njezine ciljeve i programe, posebno u stvarima okupljanja naših ljudi među kojima ima priličan broj naših diplomata.

U Švicarskoj je naš prvi počasni doživotni predsjednik akademik **V. Prelog**, dobitnik Nobelove nagrade. Ondje je i jedan od inicijatora našega Društva, prof. **Zarko Dolinar**, i mnogo naših bivših studenata. Ono što je započeto u Hotelu Savoy, 28. listopada, u nazočnosti našeg, tada inauguiranog Predsjednika, sigurno će se nastaviti.

Što hoćemo s ovim našim listom? Da bude spona između Sveučilišta i onih koji su ovdje studirali, da služi uzajamnom obavještanju. Predstavljat ćemo svoje Sveučilište i njegova nastojanja da se obnovi i modernizira. Isticat ćemo najbolje primjere. Pisati o međunarodnoj i međusveučilišnoj suradnji, o uspjesima naših znanstvenika, o predavanjima naših nastavnika na svjetskim sveučilištima, o gorućim temama i programima. S druge strane, pisat ćemo o zbivanjima izvan Sveučilišta i izvan domovine, o aktivnostima ogranaka, klubova, klasa i drugih oblika okupljanja članova Društva, o donacijama, uspjesima. Otvorit ćemo se i za diplomante i bivše studente svih hrvatskih sveučilišta. Danas i sveučilišta u Splitu, Rijeci i Osijeku imaju svoje uspjehe i probleme. Naziv AMA Croatica proizlazi i iz potrebe da predstavimo hrvatsku kulturu, povijest i jezik, posebice zbog represivnih godina kroz koje smo prošli, kada su zatirali ime našeg jezika i ometali spontanost razvoja i afirmiranje etničkih povijesnih vrijednosti i simbola.

Trebat će nam suradnja čitatelja. Uvest ćemo rubriku za vaša pisma, slike i podatke.

Za sada ne određujemo ritam izlaženja. Predvidamo da ćemo u ovoj godini tiskati četiri broja.

Što očekujemo od Vas, štovani čitatelju? Da nam se javite, ako ste bivši student ili želite biti prijatelj našeg Društva. Javite nam svoju adresu, pišite o onome čime se bavite. Suradujete li sa svojim Sveučilištem, ima li drugih poput Vas u vašoj sredini, želite li osnovati ogranak ili klub u svojoj sredini, ako to već nije učinjeno? Za nas je prvorazredan zadatak saznati gdje se sve nalaze bivši studenti i diplomanti našeg Sveučilišta. I ovaj list služi, uz ostalo, i toj svrsi.

Ovako je Ivan Lacković – Croata čestitao obljetnicu Sveučilištu

UNIVERSITAS STUDIORUM ZAGRABIENSIS

Sveučilište u Zagrebu najstarija je sveučilišna institucija ne samo u Hrvatskoj i Jugoslaviji nego i na Balkanu. Tokom svoga kontinuiranog djelovanja, više od tri stoljeća, ono je bilo jedna od jezgri intelektualnog, znanstvenog, kulturnog i društvenog života na ovom tlu: rezultati tog djelovanja ugrađeni su i u prošlost i u sadašnjost hrvatskog naroda te drugih naroda i narodnosti u SR Hrvatskoj i SFR Jugoslaviji, a određuju, u jednom njihovu dijelu, i okvire našeg budućeg razvoja.

Privilegijem cara Leopolda I, 23. rujna 1669. tadašnjoj je isusovačkoj Akademiji (Academia Zagrabiensis), koja je – kao što je tada bilo uobičajeno – objedinjavala srednjoškolsku i visokoškolsku nastavu, priznat pravni položaj sveučilišta i akademska autonomija: taj se dan obilježava kao dan osnivanja Zagrebačkog sveučilišta. U toku stoljeća organizacijska se shema, pravni status i broj fakulteta (u početku ih ima tri: filozofski, bogoslovni i pravni) mijenjaju.

Prava prekretnica u razvoju Sveučilišta jest 1874. godina, kada se – na prijedlog Josipa Jurja Strossmayera – Universitas Zagrabiensis konstituira na tada najmodernijim zasadama, kao

visokoškolsko učilište sa tri fakulteta: Pravnim, Bogoslovnim i Filozofskim čiji će Prirodoslovno-matematički odjel biti nukleus iz kojeg će se izdvajati pojedini fakulteti. Slijedećih desetljeća broj institucija koje se okupljaju u Sveučilište u Zagrebu neprestano će se povećavati, od Gospodarsko-šumarškog, Medicinskog, Veterinarskog i Tehničkog fakulteta sve do današnjih: 24 fakulteta, 3 umjetničke akademije, 3 više škole, 8 znanstvenih instituta i 6 ostalih članica, koji svojim radom obuhvaćaju praktički sva područja i sve oblike suvremene znanstvene i nastavne djelatnosti.

Sveučilište u Zagrebu bilo je i ostalo jedan od najbitnijih činitelja oblikovanja hrvatske znanosti, kulture i civilizacije te njihova povezivanja sa svijetom.

U kruni kraljevskoga slobodnoga grada Zagreba, za njegovu devetstotu obljetnicu, sjajit će posebnim sjajem Universitas Studiorum Zagrabiensis.

OTVORENOST

Sveučilište u Zagrebu je već u Europi. Iz nje nikada i nije izišlo. Moglo bi se, štoviše, reći da je ono jedino naše sveučilište koje je u Europu i svijet ušlo na najbolji mogući način – pokazujući svoju vrsnoću. Učinili su to naši dobitnici Nobelove nagrade, 50.000 stručnjaka koje smo izvezli u svijet, naša gostovanja po svim znamenitim svjetskim sveučilišnim središtima, naša otvorenost za svijet, naša sveučilišta koja primaju strance, Interuniverzitetski centar za postdiplomske studije u Dubrovniku, koji je osnovan u vrijeme rektora Ivana Supeka, a danas okuplja više od 220 ponajboljih svjetskih sveučilišta. To je u svijetu jedinstvena ustanova na koju smo posebno ponosni i koju ćemo pažljivo čuvati.

Priznanje Sveučilišta uručeno je dr. Vladimiru Prelogu u hotelu »Savoy« u Švicarskoj 28. listopada 1989.

Na slici s lijeva: Žarko Dolinar, Zvonimir Šeparović, Vladimir Prelog, Vinko Škarić, Tony Kikaš

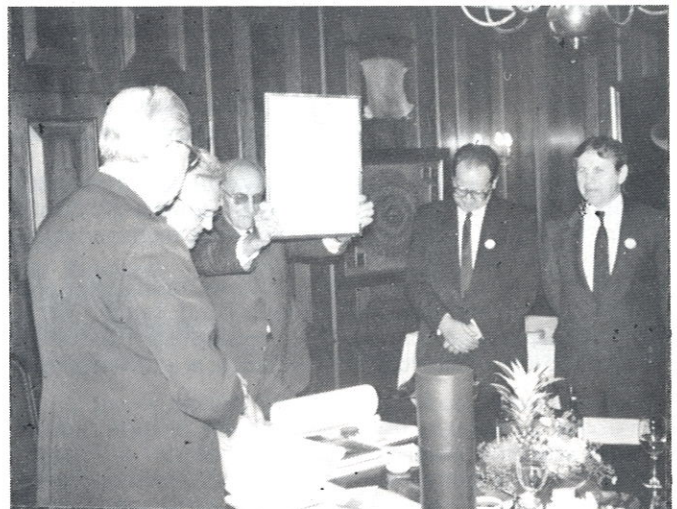
Pisali su...

Vjekoslav Franetović, Warren Michigan

HUMANISTIČKA TRADICIJA

... Siguran sam da bi se na području Amerike i Kanade moglo okupiti barem 300 vrsnih stručnjaka koji su diplomirali na Zagrebačkom sveučilištu i mnogo bivših studenata, što pokazuje zavidnu snagu jednog Sveučilišta i jednog naroda udaljenog tisućama milja. Postoji naravno mogućnost nalaženja vrlo mnogo djelatnosti i zajedničkih točaka djelovanja jednog takvog društva, koje ne bi smjelo ometati pojedinačni profesionalni rad niti bi zadiralo u specifična politička uvjerenja. Sadržaj takvih djelatnosti, kao npr. širenje kulture i hrvatskog jezika, popularizacija znanosti i umjetnosti, poticanje i pomaganje naših kreativnih ljudi itd, bilo bi lako formulirati oslanjajući se na humanističku tradiciju zagrebačkog Sveučilišta i dostignuća naprednog civiliziranog i slobodarskog dijela svijeta...

Ne bismo naime smjeli potcijeniti sadašnji historijski trenutak, tj. žalosnu činjenicu da je našem narodu u domovini u teškoj političkoj, društvenoj i ekonomskoj krizi prijeko potrebna svaka vrsta pomoći i dobrodošla svaka dobronamjerna demokratska podrška. A mi smo sinovi tog naroda koji volimo i koji smatramo svojim, iako smo dugogodišnjom, nametnutom, besmislenom, političkom izolacijom svi svrstani pod zajednički naziv s negativnom konotacijom – »naša emigracija«. Od te bi se riječi svatko trebao ježiti i kontakt s njom treba izbjegavati pod cijenu vlastite egzistencijalne ugroženosti.

Ivo Banac, Yale University

GOLEMI POTENCIJALI

Poslije našeg posljednjeg susreta u Dubrovniku, mnogo sam razmišljao o potrebi stvaranja Društva diplomanata Sveučilišta u Zagrebu. O tome možemo još razgovarati, a za sad Vam prilažem dvije publikacije (s Yalea i Stanforda) tipične za angažiranost američkih sveučilišta u klubovima diplomanata. Mislim da će Vam i brzo čitanje tih listova dočarati goleme potencijale jedne takve akcije.

Pošto pretpostavljam da ćete i sami biti zagrižani za takav pothvat, već sam testirao teren kod jednog broja poznatih. Mislim da biste odmah dobili oduševljenu podršku.

AMA CROATICA

Osnivač: Sveučilište u Zagrebu
Uredništvo: Zvonimir Šeparović (glavni i odgovorni urednik), Vinko Škarić, Ivo Banac
Adresa uredništva i administracije: Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, Trg M. Tita 14
Telefon uredništva: (041) 274-755 i 272-411
Fax: (041) 420-388
Izdavači: Sveučilište u Zagrebu NIRO »Školske novine« (izvršni izdavač)
Za izdavača: Ante Selak
Lektor: Maria Bašić
Grafički urednik: Ivan Delić